

Úloha č. 2 – Cena přátelství⁹

Text úlohy *Cena přátelství* byl vybrán z *Čítanky* pro 3. ročník základní školy. Podařilo se nám vytvořit soubor deseti otázek, který zahrnuje všechny čtyři postupy porozumění.

Martina Drijverová
Cena přátelství
(indická pohádka)

Byl jeden velmi, ale velmi bohatý muž. Měl truhlu plnou zlatáků, které našetřil během svého života. Řekli byste, že to byl spokojený člověk – ale opak byl pravdou. Ten muž byl totiž lakomec. Z šetrnosti se ani neoženil, nevychoval děti. A šetřil dokonce i sám na sobě: oblečen chodil v hadrech, dům měl na spadnutí a každodenním jídlem pro něj byla jen hrstička rýže.

A celý jeho život ovládal strach, strašlivá hrůza, že o své peníze, jediné potěšení, přijde. Což kdyby jej někdo okradl?! Ani spát pro tu starost nemohl. Truhlu ukládal na nejrůznější místa, zakopával ji na zahradě, ale žádný úkryt se mu nejevil dostatečně bezpečný. Až jednou, při procházce do okolí města, objevil skálu a v ní malou jeskyňku. Vchod byl zarostlý hustým křovím, ani vidět ho nebylo.

„Konečně jsem našel dobrou skrýš!“ vykřikl lakomec. Navečer přenesl truhlu do jeskyně – a pak se na ni každý den chodil tajně dívat. Od té doby spal klidněji. Ale klid netrval dlouho. Lidé z vesnice, kteří věděli, jak je bohatý, sledovali jeho kroky. Už dlouhou dobu přemýšleli, jak jej z lakoty vyléčit – vždyť jim usychal před očima!

Když zjistili, kam chodí, a slyšeli, jak se svými zlatáčky hovoří, uradili se a truhlu ze skrýše odnesli a schovali.

„To je konec mého života!“ nařikal lakomec, když zjistil, že jeho bohatství je pryč. „Tolik zlata jsem měl a nyní jsem žebrák!“

„Kděpak, předtím jsi byl chudák!“ odpověděl mu nejmoudřejší muž ze vsi. „Strach o zlato tě připravil o ženu i děti, lakota ti nedovolila radovat se z dobrého jídla a pití, ze společnosti přátel. Teď nemáš nic – pojď tedy mezi nás, my tě nasytíme, posedíš s námi, budeš poslouchat hudbu a zpěv, potěšíš se vyprávěním moudrých lidí. Tak zapomeň na svůj žal.“

Šel tedy lakomec s lidmi do vsi. Pojedl, popovídal – a zjistil, že se mu otevřel nový svět. Za několik dní si našel přátele, pak se jeho srdcí zalíbila pěkná žena. Ach, kdyby měl jen několik mincí ze svého pokladu, aby opravil dům a mohl se oženit! Pak by žil šťastně až do smrti.

„Toto přání se ti může splnit,“ řekl moudrý muž, když viděl, jakou změnou lakomec prošel, a přinesl mu jeho truhlu se zlatem.

„Nehněvej se na nás, že jsme ji před tebou ukrývali,“ omlouval se. „ale bylo to pro tvé dobro. Z tvého pokladu nezmizel jediný peníz.“

„Nezáleželo by mi už na tom,“ řekl vyléčený lakomec. „Nyní vím, že přátelství má větší cenu. Nechám si proto jen polovinu svého jmění, abych se mohl oženit, a druhou rozdám lidem ze vsi.“

Tak to skutečně udělal. Oženil se a po nějaké době se mu narodil syn, který se otci podobal jako vejce vejci. Muž žil šťastně se svými přáteli, ničeho mu nebylo líto pro ně, pro ženu i pro syna. Zcela zapomněl, jak kdysi lakota ovládala jeho mysl.

Z knihy *Pohádky z celého světa*
ilustrace Zdenka Krejčivá

Cena přátelství – otázky k úloze

Účel čtení: čtení pro získávání literární zkušenosti

1. V čem měl muž uložené své zlatáčky?

Postup porozumění: vyhledávání informací

- A v měšci B v truhle
C v hrnci D ve slámníku

2. Proč muž nemohl spát?

Postup porozumění: vyvozování závěrů

- A Báł se, že přijde o své úspory. B Trápil se, že nemá ženu a dítě.
C Měl dům na spadnutí. D Trápil se, že nemá přátele.

3. Vysvětli, proč byl bohatý muž chudák, když měl plnou truhlu zlata.

Postup porozumění: interpretace

4. Jak vypadala dobrá skrýš na truhlu? Najdi v textu a opiš.

Postup porozumění: vyhledávání informací

⁹ ŠEBESTA, K., VÁŇOVÁ, K., *Čítanka 3*, Fraus, Plzeň, 2009, s. 38–39.